

До Всесвітнього тижня глаукоми – 10-16 березня 2019 року

Проведення Всесвітнього тижня глаукоми протягом останніх десяти років є ініціативою Всесвітньої Асоціації Глаукоми (WGA) та Всесвітньої Асоціації пацієнтів з глаукомою (WGPA). Проект виявився дуже успішним з точки зору підвищення освіченості населення, впровадження скринінгових обстежень для раннього виявлення глаукоми і попередження сліпоти.

На сьогодні в світі налічується понад 60 мільйонів хворих на глаукому, десята частина яких повністю втратила зір. В Україні за період з 1996 по 2007 рік захворюваність на глаукому перемістилась з четвертого на друге місце (15-20%) серед причин інвалідності дорослого населення внаслідок захворювань ока та його придаткового апарату. Протягом останніх років ситуація із захворюваністю на основні інвалідизуючі хвороби ока: глаукому, захворювання сітківки, атрофію зорового нерва майже не покращується. Щорічно реєструється понад 3 тис. нових випадків захворювань ока на кожні 100 тис. дорослого населення, близько 2 тис. з них потребують диспансерного нагляду. Міністерством охорони здоров'я України визначено фактори, які обумовлюють таке становище - це згортання долікарського профілактичного вимірювання очного тиску, несвоєчасна діагностика захворювань ока, високовартісне складне лікування, недооснащення офтальмологічної служби країни.

У місті Києві загальна захворюваність на глаукому неухильно зростала. Протягом десятиріччя, з 2004 по 2014 рік показник на 10 тис. дорослого населення з 53,9 злетів до 88,6. Починаючи з 2015 року медичні працівники столиці України підтримали ініціативу щорічного проведення заходів до Всесвітнього дня боротьби з глаукомою та Міжнародного дня офтальмології. В ході безкоштовних масових інформаційно-оздоровчих заходів вимірювання внутрішньоочного тиску проводилось у Олександрівській клінічній лікарні, Київській міській клінічній офтальмологічній лікарні «Центр мікрохірургії ока», Київському міському офтальмологічному центрі Київської міської клінічної лікарні №1, міських клінічних лікарнях, закладах охорони здоров'я первинної ланки, великих супермаркетах та інших місцях великої активності населення. Було організовано додаткові огляди диспансерних хворих, підбір окулярів. Визначення внутрішньоочного тиску в місцях масового скупчення людей проводилось методом пневмотонометрії за допомогою безконтактного пневмотонометра. Метод полягає у безконтактній дії на рогівку ока потоку повітря. Для осіб з підвищеним внутрішньоочним тиском були організовані консультації провідних фахівців з офтальмології Міністерства охорони здоров'я України та Департаменту охорони здоров'я Вітовської Оксани Петрівни, Куриліної Олени Іванівни, Повч Зоряни Василівни, а також досвідчених лікарів-офтальмологів закладів охорони здоров'я міста Києва. Залучення уваги людей до проблеми втрати зору внаслідок офтальмологічних захворювань, уникнення факторів ризику дало свої позитивні результати. Ріст показника захворюваності на глаукому призупинився. Первинна захворюваність населення на глаукому в період з 2013 по 2017 роки знизилась на 3,2%. Одночасно суттєво знизилась первинна захворюваність населення столиці на цукровий діабет (на 7,4%) і всі форми гіпертонічної хвороби (на 2,6%), які виступають провідними факторами ризику розвитку глаукоми.

У 1999 році ВООЗ ініціювала Глобальну стратегію з попередження сліпоти «Бачення 2020: право на зір». В рамках стратегії країни – члени ВООЗ взяли на себе зобов'язання всіляко сприяти ліквідації причин сліпоти, ефективному лікуванню та

корекції порушень зору. До 80% випадків сліпоти піддаються корекції і лікуванню. Половину випадків сліпоти в світі викликає катаракта, 12% і 5%, відповідно, - такі хронічні неінфекційні хвороби як глаукома і діабетична ретинопатія.

Глаукома - хвороба очей, яка характеризується збільшенням внутрішньоочного тиску. Початок хвороби безсимптомний. Якщо лікування не проводиться, поступово звужується поле зору. Людина перестає помічати предмети, розташовані збоку. Хвороба прогресує, розвивається атрофія зорового нерву і хворий сліпне. Половина пацієнтів з глаукомою не знають про свою хворобу і звертаються до лікаря із запізненням, коли значна частина зорового нерву вже ушкоджена. Втрата зору веде до інвалідності, потребі у сторонній допомозі в повсякденному житті. Єдиним засобом профілактики є рання діагностика. Ризик виникнення глаукоми збільшується з віком людини. Вторинна глаукома є достатньо частим ускладненням післяопераційного періоду у хворих з катарактою.

Обстеження на глаукому після 40 років необхідно проходити кожні 3 роки. Особливо схильні до цієї хвороби люди, які перенесли інсульт або інфаркт, страждають на судинні захворювання і цукровий діабет, а також кровні родичі хворих на глаукому. Такі люди мають вимірювати внутрішньоочний тиск щорічно, щоб не пропустити розвиток глаукоми. Після операцій з приводу катаракти також необхідна своєчасна діагностика і спостереження.

Вітчизняні вчені розробили для використання у телемедицині концепцію експрес-оцінювання рівня внутрішньоочного тиску, заснованої на аналізі в автоматичному режимі з використанням розробленого програмного забезпечення параметрів інтерференційних картин, які спостерігаються на рогівці живого ока в поляризованому світлі. В недалекому майбутньому стане можливим самотійне (хворим або його близькими) отримання зображення рогівки ока за допомогою смартфона, оснащеного поляроїдною приставкою, передача його з використанням мобільних мереж в центр оброблення і діагностики. Розроблення системи дозволить пацієнтам самотійно контролювати рівень внутрішньоочного тиску, що особливо актуально для осіб, які проживають далеко від профільних лікувальних закладів. Телемедичні системи, спрямовані на доклінічне тестування, не можуть замінити візит до лікаря, але допоможуть у наданні рекомендацій пацієнтові з приводу строків звернення до лікаря.